

D0d Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt

Jaargang 21
Nr. 2

Tijdschrift voor schoolbesturen
Vicariaat Onderwijs Bisdom Hasselt - COBES Hasselt
V.U.: Francis Loyens, Paul Bellefroidlaan 2C, 3500 Hasselt

EDITORIAAL - Er is een voor en een na.

Misschien moet u toch even de moeite doen om de volgende regels te lezen:

De verantwoordelijkheid van schoolbesturen is groot en belangrijk. Als leiders van onze scholen dragen ze de taak om ervoor te zorgen dat onze leerlingen het best mogelijke onderwijs krijgen. Dit betekent het vaststellen van visie en doelen, het aanstellen van gekwalificeerd personeel en het bieden van een veilige en uitdagende leeromgeving. Het is ook de verantwoordelijkheid van de besturen om samen te werken met ouders, gemeenschappen en andere belanghebbenden om het onderwijs te verbeteren en te ondersteunen. De besturen moeten altijd het welzijn en de toekomst van onze leerlingen voorop stellen.

Neen, deze tekst heb ik niet zelf geschreven. En evenmin is het een citaat. Het is een nieuwe tekst die gegenereerd werd via Chat GPT, waar ik de simpele vraag ingaf om een korte alinea te schrijven over de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Binnen de minuut ontrolde zich regel per regel bovenstaande tekst. Geef toe, het resultaat is verbluffend. Het is ronduit fascinerend om de toepassingen van Artificiële Intelligentie te leren kennen. Het zal niemand verbazen dat deze nieuwe tool door leerlingen en studenten al gretig gebruikt wordt bij het maken van spreekbeurten, papers, eindproeven, enz...

Een simpele vraagstelling aan de chatbox levert in een wip een werkstuk op waar in andere omstandigheden vaak meerdere uren aan gezwoegd moet worden.

Deze nieuwe ontwikkelingen kunnen we niet tegenhouden. Er is een periode voor en na Chat GPT, net zoals dat ook het geval was toen het internet zijn intrede deed in het onderwijs.

En opnieuw moeten we ons onderwijs herdenken. Veel van de actieve werkvormen en opdrachten kunnen vanaf nu niet meer waarborgen dat leerlingen effectief zelf over de vragen en uitdagingen nadenken. Chat GPT verbieden zal niet helpen. Hoe gaan we deze nieuwe tool een plaats geven in het onderwijs? De grens tussen mens en machine vervaagt. Wat betekent opvoeding en vorming? Met welke taken en uitdagingen kunnen we waarborgen dat leerlingen effectief zelfstandig zich inzichten eigen maken? Vele vragen waar de volgende weken en maanden fundamenteel moet over nagedacht worden.

Vast staat dat één ruimte overeind blijft. En dat is deze waar de leraar en de leerling elkaar ontmoeten. Naar alle waarschijnlijkheid zal deze ruimte aan belang winnen: een ontmoeting face-to-face, zonder bemiddeling van tools of wat dan ook. Het zal nog één van de weinige plaatsen zijn waar authentiek gepeild kan worden naar de persoonlijke verwerking van de leerstof, waar de persoon van de leerling met zijn zorgen en dromen, zijn kunde en onvolmaaktheid zal verschijnen en moet kunnen rekenen op een authentieke leraar die zich ook niet langer verschuilt achter robotachtige verbetermethodieken. In deze ontwapenende ontmoeting komen we in het hart van de pedagogie. En daar gaat het om. Altijd weer opnieuw.

P.S.: Nu ik mijn bedenkingen over Chat GPT heb uitgeschreven, zal ik deze vraag ook eens stellen aan de zoekmachine. Benieuwd naar de kwaliteit van dat stukje tekst.

Francis Loyens
Bisschoppelijk gedelegeerde voor onderwijs

Uw reacties zijn welkom bij francis.loyens@katholiekonderwijs.vlaanderen

“Ik blijf de grootste supporter van de ondersteuners”

De kogel is door de kerk: de vzw Vrij Leersteuncentrum Limburg is een feit, Algemene Vergadering en bestuursorgaan zijn samengesteld. Daarmee valt stilaan het doek over het Ondersteuningsnetwerk annex Beheerscomité. Lode De Geyter was vanaf dag 1 voorzitter. Samen met hem bekijken we verleden, heden en toekomst.

Even kaderen: in 2017 van exclusief naar inclusief

Even terug in de tijd. Leerlingen met een bepaalde problematiek of onderwijsbehoefte, werden opgevangen in het buitengewoon onderwijs. Buitengewoon moeten we letterlijk nemen als ‘buiten het gewoon onderwijs’ of ‘ex-clusie’. Het M-Decreet tekende dan de krijtlijnen voor inclusief onderwijs: zoveel mogelijk leerlingen met een bepaalde problematiek waren welkom in het gewoon onderwijs mits aangepaste begeleiding. Met het Geïntegreerd Onderwijs (GON) was er een precedent in de jaren ‘80. In 2017 wordt een en ander ook werkelijkheid: leerlingen die tot nu toe naar het buitengewoon onderwijs doorstroomden, kunnen nu terecht in het gewoon onderwijs met een (gemotiveerd) verslag van het Vrij CLB. En natuurlijk moest er in aangepaste ondersteuning worden voorzien. In Limburg werd gekozen voor één ondersteuningsnetwerk met 5 knooppunten, vrij uniek want elders deed men het met 5 ondersteuningsnetwerken. Lode De Geyter werd unaniem verkozen als voorzitter. Logisch met zijn indrukwekkend én verdienstelijk verleden op verschillende échelons binnen de bijzondere wereld van het buitengewoon onderwijs.

Op het nieuwjaarsevent wenste Lode ‘zijn’ ondersteuners een (wij citeren) gezond, fijn en uitdagend 2023. En uitdagend wordt het zeker met de start van het Vrij Leersteuncentrum Limburg op 1 september.

Holderdebolder

“Ik herinner me de opstart van het ondersteuningsnetwerk nog goed”, aldus Lode, “het was weer maar eens holderdebolder! De ministeriële omzendbrief was er pas op 17 juni en velen onder ons moesten een stuk van hun vakantie opofferen om ons ondersteuningsnetwerk als opvolger van het GON vanaf midden september operationeel te maken compleet met beheerscomité, LOCO, zorgketteren, knooppunten en ondersteuners. Maar dat is gelukt en ik beschouw dat nu nog als een miraculeuze *tour de force*. Zelfs een departement Onderwijs doet ons dat niet na.” De uitdaging was niet min: “Klopt, de opdracht was om zo’n 1.000 leerlingen met een (gemotiveerd) verslag professionele ondersteuning te bieden op zorgniveau 2 en 3. Er waren zelfs vragen om de ondersteuning door te trekken naar niveau 0 en 1 en die vragen zijn er nu nog. We kozen voor co-creatie met gewoon en buitengewoon onderwijs, pedagogische begeleiding en Vrij CLB. We richtten ons niet alleen op de leerling maar ook op de leerkracht en de ouders om hen de nodige tools te geven om hun leerlingen of kinderen een geschikt onderwijsleerproces met een waardig sociaal-emotioneel welbevinden te geven.”

“De opstart van het ondersteuningsnetwerk was een tour de force. Zelfs een Departement Onderwijs doet ons dat niet na.”

Van 3 naar 6 jaar

Een heel programma dus: “We hebben die doelen zoveel als mogelijk bereikt door teamoverleg, verbinding, reflectief ervaringsleren, nascholingen, vormingen en vooral een éénduidige, gelijkgerichte aanpak.” Het beleid beloofde een werkingsperiode van 3 jaar tot 2020. “Maar het zijn er 6 geworden! Tijdig: neen. Stipt: ook niet. Vandaag ondersteunen we zo’n 4.000 leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en met een verslag. En de resultaten zijn positief: dat blijkt uit een bevraging bij de collega’s van het gewoon onderwijs en een analyse door het Rekenhof. Best iets om trots op te zijn dus maar het is het resultaat van kennis, inzichten, vaardigheden, attitudes, ervaringen en vooral de inzet van onze ondersteuners, ankerfiguren, coördinatoren, ouders, directies van gewoon en buitengewoon onderwijs, zorgcoördinatoren, leerlingenbegeleiders en ga zo maar door. In één woord: alle stakeholders.”

“We hebben alle doelen zoveel als mogelijk bereikt.”

Al was niet alles rozengeur en maneschijn: “Neen en ik denk dan vooral aan het statuut van onze ondersteuners, ankerfiguren en coördinatoren. Ze zaten voortdurend in onrust. En terecht: vastbenoemd, tijdelijk van doorlopende duur, wedde-anciënniteit, verlofstelsels, laptops, al of niet een nieuwe werkgever. De mensen zijn veel te lang met die vragen blijven zitten en dat danken we alweer aan het gebrek aan stiptheid bij de overheid.” Naar eigen zeggen heeft Lode zich ‘het lampke uitvergaderd’ bij de opstart van het Leersteuncentrum: “We hebben uiteindelijk geopteerd voor één Leersteun-centrum voor de types basisaanbod, 2, 3 en 9 met directies, coördinatoren, een bestuursorgaan en een algemene vergadering. Logisch allemaal want het is een vzw. Daarnaast komt er een specifiek leersteuncentrum voor de types 4, 6 en 7, maar dat valt onder BuSO KIDS.”

Hoop

Het ondersteuningsnetwerk is dood, leve het Leersteuncentrum? “Het ondersteuningsnetwerk heeft goed werk geleverd maar we wisten dat het slechts voorlopig was al zijn het uiteindelijk 6 jaar geworden. Ik heb wel vertrouwen in het Leersteuncentrum. De opdracht blijft om te zorgen voor onze doelgroepen: daarom moeten we de gepaste onderwijskundige en handicapspecifieke deskundigheid borgen en verder ontwikkelen naast de coachings- en inclusie-expertise. De constellatie van het Leersteuncentrum is nieuw maar het zal lukken. En wat de ondersteuners betreft, ik blijf hun grootste supporter.”

Franky Hungenaert & Lode De Geyter

SAVE THE DATE: Vicariaal netwerkevent schoolbesturen Regio Limburg - WOENSDAG 3 mei 2023

Op woensdag 3 mei 2023 organiseert het Vicariaat Onderwijs vanaf 16.00 uur in het Pastoraal Centrum te Kiewit een vicariaal netwerkmoment voor alle schoolbestuurders uit de Regio Limburg.

Het **programma** van de namiddag ziet er uit als volgt:

16.00 uur: Welkom met koffie en taart

16.30 uur: Keuzesessie: elke deelnemer kiest één van vijf werkwinkels

18.00 uur: Woorden van dank door Mgr. Patrick Hoogmartens, Bisschop van Hasselt

18.15 uur: De start van de ‘Academie voor bestuurders van het katholiek onderwijs in Limburg’ door Francis Loyens, Bisschoppelijk gedelegeerde voor onderwijs

18.30 uur: Aan tafel voor een feestelijk buffet

Werkwinkels:

Werkwinkel 1 - De toekomst van het vak rooms-katholieke godsdienst en hoe we elkaar hierin kunnen ondersteunen – een rondetafelgesprek

met Rik Snijkers, inspecteur-adviseur coördinator RKG-BaO en Steven Cappellen, inspecteur-adviseur RKG-SO

Werkwinkel 2 - Lange termijnplannen voor infrastructuur en financiën
met Freddy Biets en Tim Eerdeken (bisdom Hasselt)

Werkwinkel 3 - Hoe als bestuur visie ontwikkelen op vlak van onderwijskundig beleid?
met Ellen Huybrechts, regiocoördinator pedagogische begeleidingsdienst

Werkwinkel 4 - Identiteit: ‘De tipi’

met Edith Maes en Hendrik-Jan Gubbelmans, identiteitsbegeleiders Katholiek Onderwijs Vlaanderen Regio Limburg

Werkwinkel 5 - Kwaliteitsvol besturen

met Pierre Colla, ankerfiguur schoolbesturen Regio Limburg en Gabriëlle Erlingen, lid schoolbestuur vzw KOBEL

De uitnodiging met meer concrete info over de inschrijvingsmodaliteiten, de deelnameprijs en de keuze van de werkwinkels mag u binnenkort verwachten.

Wij kijken er alleszins naar uit om één of meerdere bestuurders van het schoolbestuur te mogen ontmoeten op deze namiddag waar wordt ingezet op netwerking en het versterken van de familieband.

Veel volk voor Open COBES op donderdag 8 december

Voor wie het nog niet wist: COBES of voluit Comité Schoolbesturen is een orgaan dat samengesteld is uit vertegenwoordigers van diverse schoolbesturen in Limburg. Daarbij wordt gelet op een zo groot mogelijke representativiteit zowel qua regio als qua onderwijsniveau. COBES vergaert maandelijks rond thema's die gelinkt zijn aan de onderwijsactualiteit.

Maar tweemaal per jaar, een keertje in december en nog eens in juni, gooit COBES de deuren wijd open en zijn alle bestuurders welkom op wat dan, overigens zeer toepasselijk, 'Open COBES' wordt genoemd. En op donderdag 8 december was dat voor de eerste keer dit schooljaar het geval.

Veel volk en de agenda was daar niet vreemd aan. Zouden die avond immers behandeld worden: de nieuwe Leersteuncentra en wat dat voor elk schoolbestuur betekent naast 'tips & tricks' plus een moment van interactie rond de energieproblematiek waarmee scholen en hun besturen vandaag te maken hebben. Tenslotte zou ook directeur-generaal Lieven Boeve zijn opwachting maken in de Tulpinstraat. Dat gebeurde ook zij het via live-streaming.

Traditiegetrouw stonden er op het programma ook een hapje en een drankje wat door de aanwezigen bijzonder gesmaakt werd. Tenslotte is netwerking in een aangename sfeer, ook één van de doelstellingen van Open COBES. Voor wie er dit keer niet bij kon zijn, geen nood: de volgende Open COBES vindt plaats op **donderdag 15 juni 2023 om 19.00 uur in de Tulpinstraat in Hasselt**. Nu al noteren!

Franky Hungenaert

Voorgesteld: Patrick Noelanders

Patrick Noelanders (°1964) is van opleiding regent wetenschappen-aardrijkskunde-economie en licentiaat geografie. In 1989 zette hij zijn eerste stappen in het onderwijs. Na twee jaar interim in verschillende scholen, kwam hij in 1991 terecht in het Sint-Jozefscollege te Lommel. Als leraar aardrijkskunde probeerde hij zijn leerlingen te begeistere voor onze fascinerende planeet. Ook buiten de lessen was hij erg betrokken bij activiteiten van de 3de graad (Night of the Proms, citytrips naar Europese steden, Chrysostomos...).

In 2003 ruilde Patrick het leraarschap in voor een directiefunctie in Mater Dei Overpelt. Als directeur personeel, financiën en infrastructuur maakte hij al snel kennis met de voordelen van bestuurlijke optimalisering. De ondersteuning vanuit de centrale diensten van WICO was onontbeerlijk om goede resultaten te boeken.

De passie voor het vak bleef echter aanwezig en in 2011 ging hij aan de slag als begeleider aardrijkskunde/toerisme voor Limburg en Antwerpen en als schoolbegeleider voor Limburg. Als schoolbegeleider doorliep hij binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen heel wat geledingen (kwaliteit, zorgbreed en kanserijk, aanvangsbegeleiding, modernisering so...).

Sinds november vorig jaar maakt Patrick halftijds deel uit van 'Optimaliseren en Verbinden van schoolbesturen' (O&V), waar hij in de voetsporen treedt van Johan Briers.

Zijn opdracht beschrijft hij als volgt: "Op korte termijn zal ik me vooral toeleggen op het ondersteunen van internaten in functie van het nieuwe decreet. Daarnaast blijft uiteraard de optimalisering van schoolbesturen op de agenda staan. Er is de voorbije jaren reeds een hele weg afgelegd, maar het werk is zeker niet af. In een steeds complexere onderwijs-wereld dringt een verdere professionalisering zich meer dan ooit op. Bestuurlijke optimalisering maakt daar deel van uit."

Contactgegevens: 0486 88 99 24 of patrick.noelanders@katholiekonderwijs.vlaanderen

